

www.e-rara.ch

Explanatio Vetervm Sanctorum Patrum

Oecumenius

Venetis, M D LVI

Zentralbibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-137749>

De divina voatione Pauli ad apostolatum, & eius baptisma ... Cap. IX.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Quando uero ascenderunt ab aqua, spiritus Domini Philippum rapuit. & non uidit eum amplius eunuchus: ibat enim per uiam suam gaudens. Philippus uero in Azoto inuentus est. & pertransiens per urbes omnes euangelizabat, quoad uenit in Cesaream.

Non sine utilitate rapuit Philippum spiritus: quippe cum uoluisset fortasse cum eo ire eunuchus, & ipse renuendo et negando cum nondum esset occasio, molestiam ei attulisset. et simul Philippus ipse non parum erat lucraturus, cum id quod de Ezechiele & Abbacuch audierat, sibi quoque euenisse esset uisurus. Multam uiam autem pertransiisse ostenditur, siquidem in Azoto est inuentus. ibi enim eum spiritus constituit, ubi euangelizare posthac eum oportebat: atque inde in Cesaream que ipsum procreauerat, proficisci.

Ezech. 8. b
Dani. 14. f

De diuina uocatione Pauli ad apostolatam, & eius baptisma
te per Ananiam: de fiducia Pauli in predicando Iesu: de
coniunctione eiusdem cum apostolis per Barnabam:

De Aenea resoluto in Lyda sanato a Petro: de
Tabeta mortua ab eodem suscitata:
Cap. IX.

SAULVS uero cum adhuc spiraret minas et
cedem in discipulos Domini, accessit ad pontifi-
cem, & ab eo epistolas in Damascum ad Synagogas
petijt, ut si aliquos inuenisset qui uix huius essent ui-
ros & mulieres, uinctos in Hierusalem perduceret.

Qui uix huius essent: uiam enim uocabant
fidem que ad Christum uerum Deum nostrum
nos deducit, quam predicabant apostoli: merito

fanè: quippe cum per eam in regnum cœlorum,
& non per aliam aliquam ingrediamur. Veriore
tamen interpretatione viam institutionem vitæ
intelligēdum est. vt apud Esaiam: vt quid in er-
rorem nos induxisti a viā tua? id est a tua vitæ
traductione & institutione. ita nūc hoc loco viā
traductionem vitæ secūdū Christum appellat. nā
alibi etiam vbi viæ facit mentionē, Christi præ-
dicationem, institutionemq; intelligit. Sed for-
tasse in contemptum quoq; vt rem vituperarēt
& carperent, ita vocabant: quippe cum ignobi-
lem, e viā hominem & triuio, soleant nuncupa-
re. Non petiit autem Saulus potestatem punien-
di eos illic, sed in Hierusalem reducendi, propte-
rea q̄ maiori cum ocio facere id volebat.

Esa: 63.6

Dum autem iret, factum est ut appropinquaret Da-
masco. & repente circūfulsit ipsi lux de cœlo. et cum
in terram cecidisset, audiuit uocem sibi dicētem: **Sau-**
le Saule quid me persequeris? ipse autem dixit, **quis es**
Domine? Dominus uero, ego, inquit, sum Iesus, quem
tu persequeris. durum tibi est contra stimulos calcitra-
re. tremensq; ille ac stupens ait, Domine, quid uis me
facere? & Dominus ad ipsum: surge & in urbem in-
gredere, & dicetur tibi, quid tibi oporteat facere. Vi-
ri autem qui simul cum ipso iter faciebant, stabant
stupidi, uocem quidem audientes, sed neminem tamen
uidentes. Excitatus autē de terra Saulus est, apertisq;
oculis, neminē uidebat. Vnde manu deducētes ipsum in
Damasco introduxerūt. fuitq; ibi dies tres non uidens.

1. Cor. 15. b
2. Cor. 12. a

Visio hæc in vrbe non fit, sed in via per quie-
 tem: vt nullus alius aliter narrare qd' ei contige-
 rat, posset: sed ipse qui illam viderat, casumq; su-
 stinuerat, dignus esset cui narranti fides adhibe-
 reretur. Non omnes autem excæcat, nisi Paulum
 solum, ne communis & a fortuna proueniens ca-
 lamitas ea existimaretur, sed diuinæ prouidentie
 esse videretur. At cur non crediderunt qui cum
 eo erant? vt testificantes id de Paulo fide digni
 haberentur. si enim credidissent, visi fuissent ad
 gratiam testificari. qui sanè vocem quidem au-
 diuerunt non supernam, sed Pauli, neminem ta-
 men viderunt, cui responderet. Nam supernam
 vocem Paulus solus audiuit. Procedens enim eū
 ita loquentem inducit: (qui vero mecum erant,
 lumen quidem viderunt, & terrefacti sunt: vocē
 tamen eius qui mecum loquebatur, non audie-
 runt.) Si enim vocem illam audiuisent, nequaquā
 in diffidentia & perfidia perstitissent. sed cum
 viderent Paulum respondentem, admirabantur.
 Propterea autem non a principio hoc effectum
 est, vt vere Christum resurrexisse demonstretur.
 Vnde enim ille q; ipsum exagitabat, resurrectio-
 nis eius fidem non adhibebat, discipulosq; eius
 persequebatur, credidisset, nisi magna resurrectio-
 nis vis esset.

Et non comedit, neq; bibit.

Qua de causa? quia valde se ipsum ob ecclesie
 persecutionem condemnabat: doloreq; confi-
 ciebatur, & Deum vt sibi id remitteret, implo-
 rabat.

Erat autem discipulus quidam Damasci nomine Ananias: dixitq; ad eum Dominus per uisum: Anania, ipse uero ait: ecce ego Domine. Dominus uero ad ipsum: Surgens abi in uicum qui uocatur rectus, & quere in domo Iude Saulum nomine Tharsensem. Ecce enim precatur, & uidit per uisum uirum nomine Ananiam ingressum, & imponentem sibi manus, ut uisum recipiat.

Cur neminē ex auctoritate dignis & magnis traxit, & ad Pauli instructionem transmisit, sed Ananiam qui vnus erat ex septuaginta? Quia non erat per homines, sed per ipsum Christum initiāndus. Nā Ananias hic nihil ipsum edocuit, sed tantum baptizauit. Simul enim atq; illuminatus fuisset, multam ex zelo et proptitudine spiritus gratiā erat cōsequuturus. Hinc animaduertendū est, cū dicat per uisum. *i. e. ὁρῶμεν, ὁρῶμεθα* autem uisa in somnis dici consueuerint, somnia illa euulgari debere, quæ communem utilitatem afferunt, atq; ad pietatem erga Deum cōducūt: quæ uel Domini præsentiam habent, uel angelorum. nam sunt etiam in somnis priuata, quæ dici non debent. Veruntamen etsi priuata quoq; Sauli fuit utilitas, sanatio tamē admirabilis quæ ipsi contigit, ad pietatem, Deique cultum hominem prouocat: ut ob id tanq; ad communem utilitatē spectans debuerit euulgari. Ananias autem hic diaconus quoq; erat, ut in canonibus ipse Paulus testatur. hoc autem effectum est, quia Damasci ob persequutionem p̄sbyter nō aderat. Vidit

autem Paulus per uisum & infomnis, propterea
 q̄ uidere re uera quia cecus erat, non poterat.

Respōdit autem Ananias: Domine audiui ex mul-
 tis de uiro hoc: quanta mala in Hierusalem sanctis
 tuis fecerit. & hoc loco habet potestatem a pontifici-
 bus ligandi omnes, qui tuum nomen inuocant. Domi-
 nus uero ad ipsum dixit: Abi, quia uas electionis mihi
 est iste, ut nomen meum coram gentibus & regibus et
 filijs Israel deferat. Ego enim ostendam ipsi, quot pro
 nomine meo pati ipsum oporteat. Abijtq; Ananias, &
 ingressus in domum est. & impositis super ipsum ma-
 nibus, dixit: Saul frater.

Audiui ex multis: hoc inquit Ananias, non q̄
 non credat his quæ dicuntur, aut se a Christo
 decipi existimet: absit: sed timore tremoreq; in-
 ductus. Verisimile enim est eos cum essent in ti-
 more, sollicitos fuisse, & curiose indagasse quid
 contra ipsos statueretur. quo enim alio modo sci-
 re potuisset, hoc loco habere ipsum a pōtificibus
 potestatem? Vnde cum id esset, quo pacto eueni-
 re ea quæ dicebantur, possent, admirabāt. Quid
 igitur Dominus qui corda scrutatur et permeat,
 de Paulo testificatur: non esse naturalem impro-
 bitatem ostendit: quippe cum uas electionis eum
 esse inquit. unde eum approbatum esse signifi-
 cat: probatum enim uas unusquisque eligit. Ne-
 que solum fidelis erit, inquit, uerum etiā doctor,
 & per totum orbem præco. quin etiam multa p̄
 me patietur: quia uas uidelicet electionis est: &
 nomen meum gestabit. Nam quia fortasse cum

audiuisset Ananias Paulum esse cæcum, gaudebat: & ferè ita dicebat: bene se habet hoc: sine eũ ita excæcatum permanere. quid mihi ut oculos eius aperiam, iubes? nũquid ut rursus nos liget? ut nos rursus puniat? non solum, inquit, nihil mali efficiet, uerum etiam multa pro me passurus est.

Dominus me misit, qui apparuit tibi in uia qua proficiscebaris, ut uisum recipias, & spiritu sancto replearis. & statim ex oculis eius quasi squammæ deciderunt, & respexit: & surgens baptizatus est: et sumpto cibo est corroboratus. fuitq; Saulus cum discipulis qui erant Damasci, per dies aliquot.

Licet non dixisset Ananias Christus se Saulo apparuisse, a spiritu sancto tamen didicit. Sed. n. non apparuit. at re ipsa tamen & effectu dicitur apparuisse. Non dixit autem (qui te excæcauit) ut ex probationem euitet: sed (qui tibi apparuit.) Excidunt autem squammæ, ut & uehementia cecitatis, & indubitata sanatio significetur.

Et confestim in Synagogis Christum prædicabat, hunc esse filium Dei asserens. stupebantq; omnes qui audiebant, & dicebant: non ne iste est, qui in Hierusalem eos diripiebat, qui inuocabant nomen hoc? atque huc ad hoc uenerat, ut uinctos ipsos ad pontifices abduceret? Saulus uero magis uires concipiebat, iudeosq; confundebat, qui habitabant Damasci, cum eos ad consentiendum hunc esse Christum induceret. Vbi

uero expleti dies satis multi sunt, consularunt Iudæi ut ipsum interficerent. Sed cognita insidie ipsorum a Paulo sunt. obseruabantq; portas die noctuq;, ut eum occiderent. cum uero sumpsissent eum nocte discipuli, e muro in sporta demissum eduxerunt.

2. Cor. II. 8

Cum esset peritus legis Paulus in Synagoga Iudæos in silentium inducebat, neque loqui permittebat: sed ex scripturis ostendebat ad consentiendū inducens, id est *συμβιβάζων*, cum māsuetine & æquitate docens, Iesum Christum esse filium Dei. At illi insidias ei struebant, ut interficerent. ipse uero e muro in sporta a discipulis demissus est, atque ita fugiens salutem est cōsequutus. Vide autem ipsum iam discipulos acquisiuisse: ita totus ardebat, & præconio undequaque erat plenus: ut quo tardius ad id accesserit, eo promptior fuerit effectus. Nam etiam si peregrinationem ab hoc mundo cupiebat, hominum tamen etiam salutem amabat: ut propterea talia se penumero excogitaret, & machinaretur, prædicationi seipsum conseruans: neque humanis uti machinamentis recusaret, quando occasio postulabat.

Phil. 1. c

Cum accessisset uero Saulus in Hierusalem, adhærere discipulis tentabat. sed omnes eum timebant, neq; esse discipulum credebant. Baruabas autem apprehensum ipsum ad apostolos duxit. narrauitq; ipsis quo modo à uia Domini uidisset, eumq; esset alloquutus: quo modo item Damasci fidenter in nomine Iesu se gesa-

fisset. cum ipsisq; uersans ingrediebatur & egrediebatur in Hierusalem, & in nomine Domini Iesu fidenter loquebatur.

Dignum hic dubitatione est, quomodo in epistola ad Galatas se non abiisse Hierosolyma dicat, sed in Arabiam & Damascum: & post tres annos Hierosolyma uenisse, & uisisse Petrum, neminemque alium apostolorum uidisse: nunc uero e contrario dicatur a Barnaba ad apostolos fuisse adductus. Vel igitur ad Galatas inquit, se non abiisse ut conferret: ait enim, non retuli ad ipsos, neque ueni Hierosolyma. Vel si hoc non placet, perspicuum est insidias quæ Damasci ipsi intentabantur, non statim postea credidit, ei structas fuisse, sed annis tribus post quæ ex Arabia rediit. Vel si neque hoc satis ad rem uideretur, dicendum est, eum nunc ad apostolos non abiisse, sed tentasse adherere discipulis cum modeste se gereret, cum tamen non esset discipulus, sed magister. Barnabam uero ipsum etiam ad apostolos adduxisse, quibus & quæ uiderat, & quæ fidenter fuerat loquutus, commemorauit. Propterea, inquit, abi, ut ad eos qui ante me erant apostoli, uenirem: nihil tamen ab illis didici. Vel hunc ascensum ita accipe, ut intelligas eum in Arabiam abiisse, deinde uenisse Damascum, tum Hierosolyma, tum Syriam petiisse. Vel si aliter uis, ascendisse eum Hierosolyma dicas, deinde Damascum emissum fuisse, postea in Arabiam, tum Damascum rursus rediisse, inde fuisse in Cæsaream profectum: & tunc post quatuordecim annos Hierosolyma

Gal. 1. 8

Gal. 2. 2

rursus ascendisse, quando fortasse fratres vnà cū Barnaba adduxit. Potes etiam alio quodam tempore hoc factum fuisse existimare: quippe cum Historiographus multa cōcise explicet, multaq; tempora simul coniungat. Videtur autem mihi Barnabas antea ipsi fuisse amicus. erat enim mā fuetus admodum & benignus: vt filius consolationis cognomento fuerit appellatus. Vnde etiā facile effectum est, vt ad eum Paulus accesserit.

Sup. 4. g

Loquebaturq; & conquirebat aduersus Græcanicos. at ipsi eum interficere aggrediebantur. Quod cū rescissent fratres, Cæsaream eum deduxerunt, atq; inde miserunt Tarsum.

Græcanicos id est Ἑλληνιστῶν eos appellat, q̄ græce loquebantur. Id autem Paulus valde sapienter faciebat. nam alijs, id est germani ac meri Hebraei ne videre quidem ipsum volebant.

Atq; ecclesiæ quidem per totam Iudæam, Galilæā, & Samariam pacem habebant, ædificatæ, & in timore Domini ambulantes, & spiritus sancti consolatione multiplicabantur. Effectum autem est, ut Petrus pertransiens per omnes ad sanctos quoque peruenerit qui habitabant Lyddæ: inueneritq; ibi hominem quendam nomine Aeneā, qui ex annis octo iacebat in grabato, & erat resolutus: dixitq; ei Petrus.

Cum inde discessisse Petrum esset dicturus, ne præ timore factum id esse existimares, ecclesias omnes ibi in pace esse inquit. Quando enim bel

si vis ingruerat, Hierosolymis morabantur apostoli: quando erat pax, alijs quoq; prædicabant.

Aenea sanat te Iesus Christus. surge et sterne tibi: et continuo surrexit. et uiderunt eum omnes qui Lydæ habitabant, & Assarone: qui ad Dominum conuersi sunt.

Fidem hominis non expectauit, neq; interrogauit, an curari uellet: propterea q; nondum propria potestatis indicia exhibuerant: ut merito ab homine fides non fuerit requisita: quippe cum neq; a claudo eam petierint. præsertim cum ad multorum inuitationem factum id miraculum fuerit: insignis enim erat uir. Sicut igitur Christus cum principum signorum fecit in nuptijs, non requisit fides: sic neq; hi. Nam Hierosolymis merito fides ipsorum præcedebat, ut vel umbra transeuntis Petri aliquem ipsorum obraret: quippe cum multa ibi signa edidissent. Hic autem primum hoc est, qd fit. Signa enim efficiuntur, partim ut alij attrahantur, partim ut qui credunt, confirmentur.

Ioan. 2. 25

Sup. 5. c

In Ioppe autem quædam erat discipula nomine Tabetha, quæ ex interpretatione dicitur caprea. ea bonis operibus erat plena & eleemosynis, quas faciebat. Contigit autem illis diebus, ut ægrotarit, & mortua fuerit. cumq; eam lauissent, in coenaculo posuerunt. Cum uero Lydda iuxta Ioppem esset, discipuli qui diuerunt Petrum ibi esse, miserunt ad ipsum, rogantes ne usq; ad se uenire grauaretur. At Petrus cum surre-

xiisset, cum illis accessit. quem cum aduenisset, deduxerunt in coenaculum: astitieruntq; ei omnes uidue flentes, & ostendentes tunicas & pallia quæ cum ipsis faciebat Caprea. Eiectis autem omnibus foras Petrus, & positis genibus preces effudit, & conuersus ad corpus, dixit: Tabetha surge. ipsa uero oculos suos aperuit: et intuita Petrum resedit. at ipse porrecta manu ipsam erexit: aduocatisq; sanctis et uiduis uiuam ipsam produxit. notumq; id factum est per totam Ioppen. et multi crediderunt in Dominum.

Quæ dicitur Caprea: significat hanc vigilan-
tem & sobriam fuisse, quemadmodum caprea.
multa enim nomina non sine dispensatione qua-
dam imponuntur, quæ rei conuenientem habent
appellationem. Contigit igitur ut hæc egrotarit,
et mortua sit. cumq; eam lauissent, omniaq; quæ
mortuis solent, fecissent: tunc accersunt Petrum.
id quod ante quæ mortua esset, facere noluerunt, indi-
gnum ducentes si pro huiusmodi omnibus vexa-
rentur discipuli, et a prædicatione impedirentur.
Nam etiam ob hoc inquit, prope eam fuisse: quasi
significare velit, obiter id petatum fuisse: discipu-
la enim erat. Cum uero ostendunt tunicas & pal-
lia quæ cum ipsis faciebat Caprea, id faciunt, ut
humilitatem eius declarent, quæ quasi una ex
multis cum ipsis versabatur, ac degebat. Quid
igitur facit Petrus: omnes foras eicit, ne lachry-
mis ipsorum impediatur, & turbetur. positis au-
tem genibus precatur, propterea quod non omnia
eadem cum facilitate signa faciebant: tum allo-

quutus ipsā, porrectaq; manu excitauit: atq; ita
 verbo vitam, manu vires ipsi exhibuit. Aduertē
 dum autem nō apud solos infideles, sed apud san-
 ctos quoq; signa effici, ea dispēlatione videlicet,
 vt ali; ad fidem inducātur. ecce enim post signū
 hoc multi rursus crediderunt. ita vt fuerint rur-
 sus signa infidelibus: quippe qui nō credidissent,
 nisi signa rursus vidissent. nam sancti etiam sine
 signis credebant Petrum suscitare eam posse;
 alioqui eum non accersuissent.

1. Cor. 1. 2

*Effectum autem est, ut dies satis multos apud Simo-
 nem quendam coriarium in Ioppe permanserit.*

Non apud alium aliquem insignem virum
 moratur Petrus, sed apud coriarium: vt per om-
 nia nos ad humilitatem inducat: & neque viles
 erubescere, neq; magnos & claros extolli permit-
 tat. doctrina enim eius indigebant, qui ob signa
 in Christum qui ab eo prædicabatur, crediderāt.

De visione Cornelij in Cæsarea, & visione Petri in Ioppe:

*De conuersione Cornelij & baptismo, & descensu spi-
 ritus sancti in gentiles, Cap. X.*

VIR autem quidam erat Cæsareæ Cornelius
 nomine centurio ex cohorte quæ dicitur
 Italica, pius & timens Deum cum tota domo sua: qui
 elemosynas multas populo faciebat, & Deum semper
 precabatur. is per uisum quasi hora nona diei manife-
 ste angelum Dei ad se ingredientem uidit, & sibi di-
 centem: Corneli: ipse uero intente in ipsum inspiciens,
 & pauesfactus dixit: quid est Domine? at ille ait: pre-